

Голова фахової експертної комісії

доцент *[підпис]* *[підпис]*

м. Кам'янець 2021

ПРОГРАМА

вступного фахового іспиту

для здобуття ступеня магістра

за спеціальністю 076 «Підприємство, торгівля та біржова діяльність»

Голова фахової експертної комісії

доцент *[підпис]* *[підпис]*

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Складові програми для визначення фахових компетентностей вступників	5
Критерії оцінювання	16
Список рекомендованої літератури	17

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступний фаховий іспит передбачає перевірку здатності вступника до опанування освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» кваліфікації магістр з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Питання вступного фахового іспиту відповідають освітньо-кваліфікаційній характеристиці та освітньо-професійним програмам випускників закладів вищої освіти III–IV рівнів акредитації, фаху (спеціальності) і побудовані з урахуванням знань, умінь і навичок якими повинен володіти фахівець за освітнім ступенем «Бакалавр», «Магістр» та освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст».

Вступний фаховий іспит проводиться у тестовій формі.

Завдання вступного фахового іспиту складається із 50 запитань.

Тестові завдання представлені 4 питаннями, що потребують обрання лише однієї відповіді із запропонованого набору варіантів.

Час виконання тестових завдань становить 90 хвилин.

Вірний варіант відповіді позначається у відповідній клітинці оціночного листа позначкою «+», наприклад:

№ запитання	ВІДПОВІДЬ			
	А	Б	В	Г
1	+			
2			+	
3				+
4		+		

СКЛАДОВІ ПРОГРАМИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВСТУПНИКІВ

Основні економічні передумови виникнення та розвитку торгівлі як сфери обігу. Функції торгівлі. Принципи торговельної діяльності. Об'єкти торгівлі. Торговельне підприємство в системі ринкових відносин.

Зміст роздрібної торгівлі. Поняття про торговельне підприємство. Види і класифікація торговельних підприємств. Типи роздрібної торговельної мережі. Класифікація магазинів. Типізація та спеціалізація магазинів. Принципи розміщення роздрібної торговельної мережі. Організація торговельної мережі в зарубіжних країнах. Показники розвитку роздрібної торгівлі. Вимоги до організації діяльності підприємств роздрібної торгівлі. Ліцензування та патентування торговельної діяльності.

Поняття оптового ринку як місця і сфери здійснення оптової торговельної діяльності. Суть і завдання оптової торгівлі – основного складового елементу оптового ринку. Структура та інфраструктура оптової торгівлі. Поняття оптового торговельного підприємства. Структура і побудова апарату оптового підприємства.

Зовнішня торгівля. Експорт/імпорт сировинних товарів. Експорт/імпорт послуг.

Товарні ринки як економічна категорія. Поняття ринку споживчих товарів і послуг, характеристика його елементів. Види ринків. Показники оцінки стану і розвитку ринку. Порядок формування асортименту товарів. Структура товарного асортименту. Поточне планування та стратегічне регулювання асортиментної структури роздрібного товарообороту.

Сутність товарообороту підприємств торгівлі як економічної категорії та показника діяльності. Класифікація товарообороту підприємств торгівлі та характеристика його окремих видів. Фактори, що визначають товарооборот підприємство торгівлі. Обсяг та структура товарообороту. Планування та порядок розробки стратегії управління товарооборотом підприємства торговельного підприємства.

Суть та склад товарних запасів торговельного підприємства. Показники, що характеризують стан товарних запасів торговельного підприємства. Фактори, що визначають розмір та швидкість обороту товарних запасів. Методика аналіз товарних запасів. Регулювання та контроль за товарними запасами. Нормування та планування товарних запасів. Стратегія управління товарними запасами підприємства: цілі, вихідні передумови та порядок розробки.

Основні категорії працівників магазину та їх класифікація. Розподіл і кооперація праці в торгівлі. Організація та обслуговування робочих місць.

Сутність і особливості організації праці працівників у торгівлі. Наукова організація праці і її основні напрямки. Особливості організації та оплати праці працівників у торгівлі.

Сутність та склад активів торговельного підприємства та їх місце у системі

ресурсного забезпечення діяльності. Основні фонди торговельного підприємства та підвищення ефективності їх використання. Показники оцінки руху та ефективності використання основного капіталу і основних фондів підприємства.

Капітал підприємства. Структура власного капіталу підприємства. Фінансові відносини підприємств торгівлі. Поняття фінансових ресурсів та їх види. Роль фінансових ресурсів у розвитку підприємства. Фінансові ресурси, джерела їх формування і використання. Склад джерел формування фінансових ресурсів.

Економічна характеристика витрат підприємстві тенденції їх зміни. Поточні витрати торговельного підприємства. Валові витрати торговельного підприємства. Витрати обігу торговельного підприємства. Регулювання витрат торгового підприємства з допомогою номенклатури статей. Аналіз, прогнозування і планування витрат підприємства.

Поняття та характеристика доходів торговельного підприємства. Склад та джерела утворення доходів торговельного підприємства. Чинники, що визначають розмір доходу торговельного підприємства, резерви їх збільшення. Аналіз, прогнозування і планування доходів торговельного підприємства.

Поняття і класифікація фінансових результатів діяльності торговельного підприємства. Формування фінансових результатів діяльності торговельного підприємства. Управління фінансовими результатами діяльності торговельного підприємства.

Поняття фінансово-майнового стану підприємства, мета і завдання його дослідження. Методичні підходи до оцінки фінансово-майнового стану підприємства. Експрес-метод діагностики фінансово-майнового стану підприємства. Комплексне оцінювання фінансово-майнового стану підприємства. Інтегральна оцінка фінансово-майнового стану підприємства.

Поняття ефективності господарювання. Економічний зміст прибутку торгового підприємства та джерела його утворення. Розподіл та використання прибутку. Рентабельність торговельного підприємства та її види. Фактори формування прибутку і рентабельності. Методика аналізу прибутку торговельного підприємства.

Конкурентне середовище як системна категорія та його складові. Оцінка стану конкурентного середовища. Показники конкурентоспроможності. Системний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства. Особливості формування конкурентної політики в умовах глобалізації.

Сутність і види інновацій. Напрямки інноваційної діяльності торговельного підприємства. Інноваційний потенціал торговельного підприємства.

Сутність інвестиційної діяльності торговельного підприємства, форми здійснення та джерела фінансування. Інвестиційна політика торговельного підприємства. Бізнес план проект реальних інвестицій

Мета і завдання функціонування підприємства на ринку. Стратегія діяльності підприємства: її сутність, види та етапи розробки. Стратегічний потенціал торговельного підприємства та його конкурентний статус. Механізм управління

сталим розвитком торгівлі.

Потреба в стратегії для раціонального господарювання на фірмі; проблеми з розробкою стратегій вітчизняного бізнесу; походження і зміст категорії «стратегія»; стратегія в економічній науці; широке і вузьке трактування стратегії; стратегія в менеджменті підприємницьких організацій; стратегія бізнесу в контексті його економічної політики; стратегія і економічна політика бізнесу; економічна політика при розробці і реалізації стратегії бізнесу, її процедури; трактування стратегії бізнесу в економічній науці; філософська і організаційно-управлінська сутність стратегії бізнесу; стратегія як результат; стратегія процес; стратегія як засіб; аспекти стратегії підприємства; комплексність стратегії; загальні концепції трактування стратегії бізнесу; еволюція концепції стратегії бізнесу; сучасна концепція стратегії бізнесу; відмінності між концепціями стратегії бізнесу. Стратегічне бачення і стратегія бізнесу. Поняття категорії «стратегія». Стратегія фірми в контексті її економічної політики. Трактування «стратегії фірми». Еволюція концепції стратегії бізнесу.

Бізнес в стратегічному контексті; стратегічність діяльності та розвитку бізнесу; аспекти стратегічного контексту бізнесу; фактори оточення і розвитку бізнесу; суть стратегічної реакції бізнесу; проблема забезпечення конкурентоспроможності бізнесу в зовнішньому середовищі ринкової економіки; діяльність і розвиток бізнесу в стратегічному контексті; стратегічний контекст управління бізнесом; стратегічні рішення; процедури формування стратегії; стратегічний план; стратегічна вказівка; зміст та структура (склад) стратегій бізнесу; стратегічний набір бізнесу; стратегічна прогалина; класифікація стратегій підприємства; система стратегій бізнесу; алгоритм створення стратегії бізнесу; рівні розробки стратегій; елементи стратегічного набору бізнесу; корпоративні, загальні, конкурентні, бізнес-забезпечуючі функціональні та ресурсні, операційні стратегії; взаємозв'язок елементів стратегічного набору бізнесу; відображення стратегічного аспекту діяльності фірми; принципи формування стратегії фірми.

Місія підприємницької організації; місія і стратегічне бачення; зміст стратегічного бачення; зміст місії бізнесу; місія як мета; основні елементи місії; фактори розробки місії: принципи формулювання місії бізнесу; визначення ринкової бізнес-ніші, як процедурний елемент формування стратегічної місії бізнесу; цілі функціонування бізнесу; аспекти мети; встановлення загальної (головної) мети організації; деталізація мети; склад мети; система цілей бізнесу; класифікація цілей бізнесу; стратегічні цілі бізнесу: правила (принципи) визначення стратегічних цілей бізнесу; глобальні і локальні цілі; основні етапи процесу визначення цілей; вимоги, яким повинні відповідати правильно сформульовані цілі; декомпозиція головної мети бізнесу; побудова ієрархії цілей («дерева цілей»); встановлення індивідуальних цілей та завдань.

Основні питання стратегії бізнесу; необхідність аналізу та оцінки середовища підприємства; оточення функціонування підприємства; види оточення; макросередовище, безпосереднє оточення і внутрішнє середовище; конкретні

фактори середовища; методологія аналізу зовнішнього оточення підприємства; мета зовнішнього аналізу підприємства; проблематика, етапи і процедури зовнішнього аналізу; позиції зовнішнього аналізу; стратегічне позиціонування фірми в зовнішньому середовищі; поняття стратегічної зони господарювання (СЗГ) бізнесу; проблема виділення сегменту оточення (вибору СЗГ) бізнесу; сегментація зовнішнього оточення; параметри виділення СЗГ бізнесу; алгоритм виділення СЗГ; аналіз привабливості СЗГ бізнесу; стратегічні зони ресурсів (СЗР) бізнесу; алгоритм виділення СЗР; методика оцінки зовнішнього середовища бізнесу; фактори зовнішнього середовища як можливості та загрози зовнішнього оточення для бізнесу; оцінювання важливості (і відбір факторів можливостей і загроз) в рамках методу SWOT; типові позиції (характеристики) історії, стану, оточення і перспектив бізнесу фірми з точки зору формування ними потенційних зовнішніх можливостей і загроз для бізнесу фірми в майбутньому; матриця можливостей; матриця загроз; типові можливості та загрози зовнішнього оточення бізнесу; визначення (оцінювання) важливості факторів зовнішнього середовища за методом складання профілю середовища; привабливість галузі; методи і показники оцінки привабливості галузі; однофакторне оцінювання зовнішнього середовища; багатокритеріальний підхід до оцінки привабливості зовнішнього середовища; комплексні показники привабливості сектора економіки (СЗГ-галузі, ринку) на якому діє підприємство; підходи до розрахунку комплексних показників привабливості СЗГ; фактори формування розрахунку комплексних показників) можливостей і загроз, зростання попиту і зміни рентабельності в СЗГ фірми.

Внутрішнє середовище бізнесу в стратегічному контексті; структуризація внутрішнього середовища бізнесу; стратегічний потенціал бізнесу; склад потенціалу бізнесу; підходи до аналізу потенціалу бізнесу; призначення, зміст і аспекти аналізу потенціалу бізнесу; об'єкти і предмет внутрішнього аналізу; позиції аналізу; використання даних внутрішнього аналізу; визначення сильних та слабких сторін бізнесу; фактори формування сильних і слабких сторін бізнесу; типові сильні та слабкі сторони бізнесу; оцінка стратегічного потенціалу бізнесу; методика і рівні оцінки стратегічного потенціалу бізнесу; конкурентний статус бізнесу; підходи до визначення (оцінки) конкурентного статусу бізнесу; методика оцінки конкурентного статусу бізнесу за спрощеною (загальною) схемою; методика оцінки конкурентного статусу бізнесу за диференційованою системою факторів; комплексний показник конкурентного статусу бізнесу; визначення відносних інвестиційних позицій (відносного рівня стратегічних інвестицій) фірми в обраних СЗГ; оцінка майбутньої ефективності діючої стратегії фірми в СЗГ; оцінка комплексного показника відносного рівня потенціалу (мобілізаційних можливостей) бізнесу щодо СЗГ; оцінка середовища бізнесу за методом SWOT-аналізу; методологія побудови та використання матриці SWOT; типові позиції (характеристики) історії, стану, оточення і перспектив бізнесу фірми з точки зору формування ними потенційних внутрішніх сильних сторін (внутрішніх

можливостей, потенціалу) і слабких сторін фірми в майбутньому.

Поняття стратегії бізнесу; підходи до формування стратегії окремої бізнес-одиниці; специфіка бізнес-стратегії; стратегічна зона господарювання (СЗГ) і стратегічний господарський центр (СГЦ), як об'єкти і суб'єкти розробки бізнес-стратегії; стратегічний господарський підрозділ (СГП) як рівень розробки стратегії бізнесу; алгоритм розробки бізнес-стратегії; класифікації стратегій бізнесу; конкурентні бізнес-стратегії: стратегія мінімізації витрат, стратегія диференціації, стратегія фокусування; характеристика конкурентних бізнес-стратегій за Томпсоном-Стріклендом; стратегія створення інноваційної цінності; стратегії виділені за рівнем глобалізації (диференціації) бізнесу: вузької спеціалізації, диверсифікації в межах окремих видів бізнесу; стратегії виділені за конкурентною позицією в бізнесі: лідера, претендента, наслідування, новачка в галузі; стратегії, виділені за напрямком розвитку окремого бізнесу: стабілізації, зростання (позитивного розвитку), скорочення, ліквідації; типові стратегії бізнесу, їх цільове призначення і типові ситуації застосування.

Диверсифікація діяльності бізнесу; аспекти (напрямки) диверсифікації; цілі диверсифікації; доцільність і можливість диверсифікації діяльності бізнесу; сценарії диверсифікації; концентрична диверсифікація; горизонтальна диверсифікація; конгломеративна диверсифікація; вертикальна диверсифікація; стратегії диверсифікації бізнесу; фактори, що обумовлюють вибір стратегії диверсифікації; стратегії концентричної диверсифікації; стратегії конгломеративної диверсифікації; стратегії горизонтальної диверсифікації; стратегії вертикальної диверсифікації; типові стратегії диверсифікації, їх цільове призначення і типові ситуації застосування.

Типи розвитку; зовнішній розвиток бізнесу; цілі зовнішнього розвитку; інтеграція бізнесу; сценарії зовнішнього розвитку бізнесу; зворотна і пряма вертикальна інтеграція; горизонтальна інтеграція; діагональна інтеграція; стратегія горизонтальної інтеграції; стратегії вертикальної інтеграції; стратегія діагональної інтеграції; порядок (алгоритм) формування стратегії зовнішнього розвитку бізнесу; типові стратегії зовнішнього розвитку бізнесу, їх цільове призначення і типові ситуації застосування.

Корпоративна стратегія; стратегічний набір бізнесу; стратегічна прогалина; складові корпоративної стратегії; складові стратегічного набору; загальні стратегії; загальні конкурентні стратегії; продуктово-ринкові стратегії (стратегії бізнес-напрямків); функціональні стратегії; ресурсні стратегії; типи корпоративних стратегій; стратегії стабілізації; стратегії виживання; стратегії зростання; стратегії скорочення; стратегії ліквідації; комбіновані стратегії.

Алгоритм методики вироблення стратегії; методи діагностики і стратегічного аналізу окремого бізнесу (бізнес-рівень) або вузькоспеціалізованої фірми; модель накопиченого досвіду; модель життєвого циклу продукту; модель життєвого циклу технологій; модель (матриця) продукт-ринок; модель М. Портера («матриця конкурентної переваги»); діагностика і стратегічний аналіз агрегованих

та диверсифікованих фірм; матричні («портфельні») методи побудови стратегії; загальний алгоритм «портфельної» діагностики фірми; методи перспективного фінансового аналізу; побудова і використання матриці BCG; побудова і використання матриці МакКінсі; побудова і використання матриці Шелл; побудова і використання матриці ADL; метод SWOT-аналізу; метод PESTi SPACE.

Поняття стратегічних альтернатив; базові стратегічні альтернативи; конкурентні стратегічні альтернативи; стратегічні альтернативи розвитку бізнесу; стратегії інтенсивного, концентрованого (обмеженого) зростання (розвитку); стратегії інтегрованого зростання (розвитку); стратегії диверсифікованого зростання (розвитку); стратегії скорочення; стратегії стабілізації; стратегії реструктуризації; стратегічні альтернативи залежно від ролі та місця фірми та її конкурентів на ринку; стратегічні альтернативи залежно від умов діяльності (середовища) та ресурсних можливостей бізнесу; вибір стратегічного напрямку діяльності (розвитку) бізнесу; оцінка стратегічних альтернатив; вибір загальної стратегії (загального стратегічного спрямування розвитку) фірми; перегляд стратегічних альтернатив (СА) в межах обраної загальної стратегії і вибір конкретної стратегії розвитку бізнесу; матриця вибору стратегій Томпсона і Стрікланда; аналіз конкурентних переваг фірми і її положення на ринку на основі тест-таблиці Х. Вільдемана; вибір стратегії для малих фірм за матрицею «продукт - форма існування фірми»; вибір стратегії для середніх фірм за матрицею «темپ зростання фірми - темп розширення ніші»; вибір стратегії для мікро-, малих, середніх і великих підприємницьких структур.

Декомпозиція і синтез корпоративної стратегії; підходи декомпозиції корпоративної стратегії; функціональна декомпозиція корпоративної стратегії; декомпозиція за підходом виділення провідної ключової стратегії-підсистеми; декомпозиція корпоративної стратегії з застосуванням «дерева структури та стратегічних альтернатив»; дерево структури і варіантів (альтернатив) товарно-ринкової стратегії; дерево структури і альтернативних рішень ресурсної стратегії; дерево структури і варіантів (альтернативних) рішень щодо технологічної стратегії; дерево структури і варіантів фінансово-інвестиційної стратегії; дерево варіантів соціальної (кадрової) стратегії; структура рішень (стратегічних альтернатив) інтеграційної стратегії; дерево типів і варіантів управлінської стратегії; декомпозиція корпоративної стратегії підприємства за принципом виділення окремих бізнес-аспектів; поєднання підходів до декомпозиції КС.

Основні закони функціонування і розвитку бізнесу; особливості законів організації і законів для організації; вплив законів на вирішальну роль у теорії організації; ознаки досягнення синергії в організації; реалізуючи закон синергії, керівник повинен створити у своїй організації систему; закон розвитку прагне досягти найбільшого сумарного потенціалу при проходженні всіх етапів життєвого циклу; процес зміни потенціалу системи йде безупинно по принципу безперервності; включення нової продукції є принцип стабілізації; закон

інформованості й упорядкованості (дані, управлінська інформація, обсяг інформації, субмінімальний рівень інформації, вірогідність інформації, цінність інформації, насиченість інформації, відкритість інформації, особливості закону інформованості-впорядкованості); закон єдності аналізу і синтезу; закон і закономірності як фактор стабільності роботи бізнесу.

Загальні поняття про закони. Закон синергії. Закон розвитку. Закон інформованості й упорядкованості. Закон єдності аналізу і синтезу. Закони і закономірності.

Види впливів на об'єкт управління і являють собою функції менеджменту, науково обґрунтована характеристика яких необхідна для ефективної організації управління для будь-якої організації; технологія менеджменту; техніка управління, інформаційні технології, системи автоматизованої обробки інформації; функціональні (стабільні) завдання; зовнішні і внутрішні обмеження.

Сучасний стан національної економіки та менеджменту; розповсюдження практики стратегічного менеджменту в Україні; відношення керівництва підприємств до запровадження стратегічного менеджменту; вплив стратегічного менеджменту на діяльність вітчизняних підприємств; причини низького рівня запровадження стратегічного управління на вітчизняних підприємствах; засади і підходи до стратегічного управління на вітчизняних підприємствах; досвід і спрямування стратегічного менеджменту підприємств в зарубіжних країнах; особливості стратегічної проблематики українського бізнесу; доцільність формування стратегії та запровадження стратегічного управління в практику вітчизняного бізнесу; проблеми запровадження системи стратегічного менеджменту в практику вітчизняного бізнесу; рекомендовані еталонні напрямки (стратегії) розвитку вітчизняного бізнесу в умовах стабілізації національної економіки; інноваційної стратегії.

Актуальні питання створення біржового ринку в період формування ринкової економіки. Взаємозв'язок виробництва з торгівлею. Основні види оптової торгівлі та їх класифікація. Поняття організованого ринку. Історія розвитку бірж. Роль та функціональне призначення біржового ринку в сучасній економічній системі.

Основні тенденції та напрями розвитку світового біржового ринку в умовах глобалізації. Структура світової біржової торгівлі за видами біржових контрактів та номенклатурою біржових товарів.

Характеристика біржової мережі США. Особливості біржового ринку Європи. Сучасні тенденції біржового ринку країн Азії. Розвиток бірж у Росії.

Історія розвитку національного біржового ринку. Умови виникнення та особливості функціонування Одеської, Київської, Харківської та Миколаївської бірж.

Організація і регулювання діяльності перших українських бірж. Біржова торгівля в період планової економіки.

Відродження біржової діяльності в Україні в період становлення ринкових відносин. Сучасний стан та шляхи розвитку вітчизняного біржового ринку.

Загальні тенденції регулювання біржового товарного ринку.

Сутність та значення державного регулювання біржової торгівлі. Регулювання діяльності товарних бірж в Україні.

Законодавче регулювання оподаткування біржової торгівлі. державне регулювання біржової торгівлі в країнах з ринковою економікою.

Товарна біржа як елемент інфраструктури організованого ринку. Сутність біржі та її економічна природа. Види бірж, їх характеристика та основні функції.

Принципи діяльності та організаційна структура біржі. Члени товарної біржі. Органи управління товарною біржею: загальні збори членів товарної біржі, біржовий комітет, ревізійна комісія. Компетенція та основні функції виконавчої дирекції.

Робочі комісії товарної біржі: котирувальна комісія, арбітражна комісія, комісія з прийому нових членів біржі, комісія з торгового етикету, їх функції та компетенція.

Функції підрозділів товарної біржі (експертне бюро, розрахункова (реєстраційна) палата), які обслуговують укладання контрактів: біржових та між біржових операцій, ярмарків та аукціонів, інформаційно-довідкових, технічних засобів, програмного забезпечення тощо.

Поняття та характерні риси біржових товарів. Вимоги до сучасних біржових товарів та їх класифікація.

Речові біржові товари та їх види. Якісна, кількісна та цінова стандартизація біржових товарів. Вимоги та характеристика біржових складів. Особливості зберігання та транспортування біржових товарів.

Фінансові інструменти - різновид біржових товарів. Класифікація біржових фінансових інструментів. Види фінансових інструментів на вітчизняному біржовому ринку.

Сутність біржової угоди з юридичної, організаційної, економічної й етичної сторін. Характерні ознаки та складові біржових угод.

Характеристика біржових угод залежно від біржового активу. Види біржових угод на ринку реального товару. Види угод з правами на товар. Спотові та види форвардних угод.

Види угод на ф'ючерсному ринку. Поняття та види біржових та позабіржових деривативів. Ф'ючерсні контракти. Товарні, фінансові, валютні ф'ючерси. Ф'ючерси з конкретною та абстрактною базою. Короткострокові та довгострокові ф'ючерси.

Засновники та члени бірж, їх права і обов'язки. Учасники біржових сесій. Біржові посередники: брокери та дилери.

місце і роль брокерських фірм і незалежних брокерів на біржах. Організаційна структура, принципи діяльності брокерських фірм. Ліцензування брокерської та дилерської діяльності. Брокерські функції, права та обов'язки. Дилерська діяльність. Принципи. Сутність.

Економіка брокерської діяльності. Ефективність брокерської діяльності.

Оцінювання фінансового стану брокерської контори. Організація брокерських послуг під час здійснення строкових угод. Система оплати брокерських послуг.

Особливості організації посередницької діяльності на міжнародних ф'ючерсних біржах. Види брокерських угод.

Система положень, яка регулює і регламентує біржову торгівлю. Організація біржових торгів. Види та форми біржових аукціонів.

Технологія біржової торгівлі на вітчизняних товарних біржах. Порядок і послідовність операцій на вітчизняних товарних біржах. Типові правила біржової торгівлі. Особливості формування та подання заявок на біржові торги. Функції маклера в біржовому залі. Умови оформлення біржових контрактів на вітчизняних біржах.

Організація біржової торгівлі на ф'ючерсних біржах. Прогресивні технології біржової торгівлі на сучасних світових біржах. Типова структура операційної зали і види секцій на ф'ючерсних біржах. Поняття біржової та позабіржової сесій. Види жестів у біржовій торгівлі. Типові види заявок на товарних біржах.

Сутність фундаментального аналізу. Фундаментальний аналіз на сировинних ф'ючерсних ринках. Особливості здійснення фундаментального аналізу на фондових ринках. Фундаментальний аналіз на ф'ючерсних ринках. Інструменти фундаментального аналізу.

Сутність технічного аналізу. Засоби технічного аналізу. Побудова біржових графіків. Види графіків. Сутність і види трендів. Аналіз трендів. Основні фігури технічного аналізу. Методи дотримання тренда. Осцилятори. Аналіз показників обсягів торгів. теорія протилежної думки. Структурні теорії.

Організаційні основи функціонування організованого аграрного ринку в Україні.

Особливості виникнення аграрних бірж, їх статус. Основні учасники біржової торгівлі. Технологія проведення біржових торгів сільськогосподарськими продуктами та продовольством. Аукціони з продажу сільськогосподарської продукції та продовольства. Економічне оцінювання діяльності аграрних бірж.

Історія розвитку та основні завдання міжрегіональних і районних торгових домів. Регіональні товарні біржі, які обслуговують ринок сільськогосподарської продукції та продовольства.

Сучасний стан біржового ринку сільськогосподарської продукції. Організаційні форми взаємодії сільськогосподарських товаровиробників з біржами. Використання переваг біржового ринку, забезпечення сільськогосподарських товаровиробників матеріально-технічними ресурсами.

Напрями розвитку біржової діяльності. Концепція перспективного розвитку Аграрної біржі на організованому аграрному ринку. Фондовий ринок і фондова біржа. Державне регулювання на фондовому ринку. Фінансові деривативи.

Первинний фондовий ринок. Вторинний фондовий ринок. Учасники біржового фондового ринку. Види професійної діяльності на фондовому ринку

України. Сутність біржових угод та їх види на фондовій біржі. Процедура лістингу. Котирування цінних паперів. Оформлення і виконання угод на фондових біржах.

Виникнення та розвиток міжнародного валютного ринку. Основні учасники міжнародного валютного ринку. Значення валютних бірж на грошовому ринку. Особливості створення та функціонування валютних бірж. Валюта як товар. Валютні курси. Котирування валют. Види валютних операцій та технологія торгівлі. Спот-курс, форвард-курс, ф'ючерсні угоди. Валютні опціони, валютний своп. Зміст валютного арбітражу. Міжнародні валютні ринки.

Стан біржового валютного ринку в Україні. Види цін на біржовому ринку. Основні принципи ціноутворення під час укладання строкових угод. Сутність і правила котирування цін. Принципи формування цін на біржові товари. Види котирувальних цін на строкових біржах. Види цінних стратегій під час здійснення біржових операцій.

Сутність та функції клірингу і розрахунків. Роль і основні засади створення та функціонування клірингової палати.

Загальна характеристика клірингу та розрахунків. Особливості розрахунків на біржах реального товару та функції клірингу. Кліринг і розрахунки на ринку ф'ючерсних і опціонних контрактів. Кліринг і розрахунки на ринку цінних паперів.

Історія, передумови виникнення та сутність ф'ючерсної торгівлі. Роль і місце ф'ючерсних бірж у ринковій економіці.

Технологія біржової ф'ючерсної торгівлі. Порядок укладання та виконання угод на купівлю-продаж ф'ючерсних контрактів. Поняття маржі. Початкова, варіаційна і підтримувальна маржа. Механізм взаєморозрахунків на ф'ючерсній біржі. Процедура поставок за ф'ючерсними контрактами товару, фінансових інструментів. Перспективи розвитку ф'ючерсної торгівлі в Україні.

Сутність біржових опціонів. Опціон на купівлю, продаж, подвійний опціон. Товари, фондові, валютні та ф'ючерсні опціони. Вертикальні, горизонтальні, зворотні, конверсійні та дельта-нейтральні торговельні угоди. Варанти. Ціноутворювальні фактори опціону. Стратегія використання опціонів.

Визначення та мета хеджування. Хедери. Види і техніка хеджування. Хеджування за допомогою ф'ючерсів. Хеджування під час торгівлі опціонами. Хеджування виробництва та запасів сільськогосподарської продукції та продовольства. Стратегія Хеджування. Оцінювання результатів хеджування. Управління хеджуванням. Переваги та недоліки хеджування.

Економічна суть і види біржової спекуляції. Біржові спекулянти. Функції та техніка спекулятивних операцій. Стратегія і тактика спекулятивних операцій.

Передумови виникнення електронної технології біржової торгівлі. Історія утворення комп'ютерних технологій біржової торгівлі. Переваги та недоліки електронної біржової торгівлі. Сучасні системи розвитку електронної біржової торгівлі. Технологічні характеристики організації біржової торгівлі в залі із

застосуванням комп'ютерного забезпечення. Функціональне призначення торгової системи з використанням електронного забезпечення. Характеристика та види електронних торгових систем та електронних бірж на світовому біржовому ринку.

Стан та шляхи розвитку електронної біржової торгівлі в Україні. Організація і технологія електронної біржової торгівлі на вітчизняних фондових біржах. Поняття та особливості застосування біржового Інтернет-трейдингу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Мета тестування – перевірка знань, умінь і навичок вступників програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовки вступників для отримання ступеня освіти магістра.

Результат вступного фахового випробування, проведеного у письмовій тестовій формі, визначають як суму балів, виставлених на кожне з тестових завдань.

Максимальна кількість балів за вірну відповідь на одне запитання становить 4 бали. За відповідь на кожне питання оцінка може складати 0 балів (неправильна відповідь або відсутність відповіді) або 4 бали (вірна відповідь).

Загальна оцінка від 0 до 99 балів вважається незадовільною.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи – 200 балів.

Фахова атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами тестування, яка може знаходитись в межах від 100 до 200 балів.

Мінімальна кількість балів для подальшої участі у конкурсному відборі повинна складати 100 балів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Горелов Д.О. Стратегія підприємства: навч.-метод. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] Харків: Вид-во ХНАДУ, 2010. 133 с.
2. Дмитрук Б.П. Організація біржової діяльності в агропромисловому комплексі: Навч. посібник. / Дмитрук Б.П. — К.: Либідь, 2001.-337 с.
3. Дудяк Р.П. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: Навчальний посібник/ Дудяк Р.П., Бугіль С.Я. 2-ге видання, доповнене. — Львів: "Новий світ-2000", "Магнолія плюс". — 2003. — 360 с.
4. Економіка підприємства: навчальний посібник для вищої школи. — Львів: Новий Світ – 2000, 2012. — 439 с.
5. Козловський В.О. Підприємницька діяльність / В.О. Козловський: Посібник - Вінниця: 1997.
6. Клівець П.Г. Стратегія підприємства: Навч. Посіб. К.: Академвидав, 2007. 320 с.
7. Порохня В.М., Безземельна Т.О., Кравченко Т.А. Стратегічне управління. Навчальний посібник.К.: ЦУЛ, 2012. 224 с.
8. Саєнко М.Г. Стратегія підприємства: Підручник. Тернопіль: «Економічна думка». 2006. 390 с
9. Стратегія підприємства: підручник / Ю.Б. Іванов, О.М. Тищенко, Т.М. Чечетова-Терашвілі та ін. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2009. 560 с.
10. Сумець О.М. Стратегія підприємства. Теорія, ситуації, приклади: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 320 с.
11. Апопій В.В., Міщук І.П., Ребицький В.М та ін. Організація торгівлі: Підручник; 2-ге вид., перероб. та доп./ за редакцією В.В.Апопія. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. — 616 с.
12. Герасимчук З.В., Ковальська Л.Л., Вахович І.М. Організація та технологія торгівлі: Навчальний посібник. Луцьк: Надстиря, 2005. — 324 с.
13. Марцин В.С. Економіка торгівлі: Підручник. 2-ге вид. Випр. і доповн. К.: Знання, 2008. — 603 с.
14. Семикіна М.В., Збаржевецька Л.Д., Матієнко С.С. Економіка та організація торговельних підприємств: практикум. Навчальний посібник. Кіровоград: КНТУ. 2013. 221 с.
15. Чорна М.В., Кушнір Т.Б., Михайлова О.В. Економіка торгівлі: навчально-методичний посібник. Х.: ХДУХТ, 2015. — 221с.
16. Крамаренко В.І. Біржова діяльність: Навчальний посібник / Під ред. д.е.н. В.І. Крамаренко, д.е.н. Б.І. Холод. — К.: ЦУЛ, 2003. — 264 с.
17. Кушнір Т.Б. Економіка і організація біржової торгівлі: Навч. посібник/ Кушнір Т.Б.: 2 вид., стереотипне. — Харків: Консул, 2004. — 216 с.
18. Кушнір Т.Б. Економіка і організація біржової торгівлі: Навч.посібник/ Кушнір Т.Б. — Харків:ХДУХТ, Консул, 2003.